

РЕШЕНИЕ

№ 1

гр. Разград, 13.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РАЗГРАД в публично заседание на двадесет и втори декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Атанас Д. Христов

при участието на секретаря Мариан В. Найденов
като разглежда докладваното от Атанас Д. Христов Търговско дело № 20223300900032 по описа за 2022 година

Производството е образувано по предявени от ищеца "РОКА-СО" ООД, ЕИК 030237215, седалище и адрес на управление: гр. Разград, п.к. 7200, Западна промишлена зона, ул. Черна № 1, представител: Р. М. Л. - управител,

ПРОТИВ ответника "БЕД БАУ АГРО" ЕООД, ЕИК 203383495, седалище и адрес на управление: гр. Търговище, п.к. 7700, ул. Славейков № 4, ет. 4, представител: В. В. А. – управител,

обективно евентуално съединени иски:

- главен иск с правно основание чл. 55, ал.1, предл. 3 ЗЗД във вр. чл. 20а ЗЗД и чл. 86, ал.1 ЗЗД, за осъждане на ответника да заплати на ищеца сума в размер на **65 000 лева**, представляваща част от продажна цена за 125 тона грах реколта 2022г., получена от „БЕД БАУ АГРО“ ЕООД на **отпаднало основание - прекратен по взаимно съгласие на страните договор за продажба на грах по издадена от ответника Фактура № 9** от 27.06.2022 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба – 29.09.2022г. до окончателното заплащане на сумата,
- при условията на евентуалност, в случай, че съдът приеме, че договорът за продажба не е прекратен по взаимно съгласие на страните, то на основание чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД във връзка с чл. чл. 87 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД да се осъди „БЕД БАУ АГРО“ ЕООД да заплати на "РОКА-СО" ООД сума в размер на 65 000 лева, представляваща част от продажна цена за 125 тона грах реколта 2022г., получена от „БЕД БАУ АГРО“ ЕООД на **отпаднало основание - развален от "РОКА-СО" ООД по реда на чл. 87 от ЗЗД договор за продажба на грах по издадена от ответника Фактура № 9** от 27.06.2022 г., поради

неизпълнение на същия от страна на „БЕД БАУ АГРО“ ЕООД, като развалянето се извършва с подаването на исковата молба, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба – 29.09.2022г. до окончателното заплащане на сумата.

Ищецът твърди, че между "РОКА-СО" ООД като купувач и „БЕД БАУ АГРО" ЕООД като продавач е бил сключен договор, по силата на който „БЕД БАУ АГРО" ЕООД е следвало да продаде и достави на "РОКА-СО" ООД 125 тона грах, реколта 2022 г. при цена от 500 лева за тон без ДДС или общо 75 000 лева с ДДС. Във връзка с този договор, „БЕД БАУ АГРО" ЕООД е издало на "РОКА-СО" ООД фактура № 9 от 27.06.2022 г., а "РОКА-СО" ООД е заплатило пълния размер на сумата от 75 000 лева по банкова сметка на „БЕД БАУ АГРО" ЕООД незабавно (на 27.06.2022 г.). Към 30.06.2022 г. обаче „БЕД БАУ АГРО" ЕООД не е доставило на "РОКА-СО" ООД каквото и да било количество грах, като управителят на дружеството е заявил, че последното няма да извърши доставката. В тази връзка, на 30.06.2022 г. „БЕД БАУ АГРО" ЕООД е издало кредитно известие № 1024 от 30.06.2022 г. към Фактура № 9 от 27.06.2022 г. за пълния размер на сумата по фактурата. След издаването на кредитното известие „БЕД БАУ АГРО" ЕООД не е извършило доставка на грах на "РОКА-СО" ООД, а на 20.07.2022 г. дори е възстановило на "РОКА-СО" ООД част от продажната цена - сума в размер на 10 000 лева. Към датата на подаване на настоящата искова молба, остатъкът от заплатена от "РОКА-СО" ООД продажна цена в размер на 65 000 лева не е възстановен от „БЕД БАУ АГРО" ЕООД, като същевременно дружеството не е доставило на „РОКА-СО“ ООД каквото и да било количество грах. От издаването на кредитното известие за пълния размер на сумата по фактурата за продажната цена, издадена във връзка с договора за продажба на грах, възстановяването на част от тази продажна цена и приемането на последната от купувача може да се приеме, че страните са постигнали съгласие за прекратяването на договора (чрез конклюдентни действия). В противен случай следва да се приеме, че „БЕД БАУ АГРО" ЕООД е неизправна страна по договора за продажба и "РОКА-СО" ООД има право да развали последния по реда на чл. 87 от ЗЗД, което може да бъде постигнато и с подаването на настоящата искова молба (в този смисъл Решение № 37 от 22.03.2011 г. по гр. д. № 920/2009 г., Г. К., IV Г. 0. на ВКС, Решение № 46 от 01.03.2022 г. по гр. д. № 2466/2021 Г., Г. К., IV Г. 0. на ВНС и др.). Предмет на настоящите осъдителни искове по чл. 55, ал. 1, предл. трето от ЗЗД във връзка с чл. 86 от ЗЗД срещу „БЕД БАУ АГРО" ЕООД е заплащането на сума в размер на 65 000 лева, представляваща част от общата продажна цена в размер на 75 000 лева, заплатена от "РОКА-СО" ООД по договор за продажба на 125 тона грах, реколта 2022 г. при цена от 500 лева за тон без ДДС, след възстановяването от „БЕД БАУ АГРО" ЕООД на част от продажната цена в размер на 10 000 лева, ведно със законната лихва върху тази сума от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ заплащане. Сумата от 65 000 лева се явява получена на отпаднало основание -прекратяване на договора за

продажба по взаимно съгласие на страните (изразено чрез конклюдентни действия) или, в условията на евентуалност - разваляне на договора за продажба от изправната по договора страна - "РОКА-СО" ООД по реда на чл. 87 от ЗЗД, осъществено чрез подаване на настоящата искова молба за заплащане на сумата от 65 000 лева.

Излага подробни съображения. Представя писмени доказателства.

В срока по чл. 367 ал.1 от ГПК, при редовно връчени книжа, чрез управителя В. А. /л. 20/, не е постъпил отговор от ответника, респективно не е извършвана процедура по чл.372 ГПК за депозиране от страна на ищеца на допълнителна молба.

В открито съдебно заседание, при редовност в призоваването, за ищеца се явява управителя Р. М. Л. и пълномощника адвокат З. И. Н. от АК – Разград. Същите поддържат исковата претенция и претендират присъждане на деловодните разноски.

В открито съдебно заседание, при редовност в призоваването, на осн. чл. 50, ал.2 ГПК /л. 29/, за ответника не се явява представител. Ответникът не изразява становище по делото.

Съдът като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и като взе предвид становищата и доводите на страните, приема за установена следната **ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА**:

Не се спори, а и от представената по делото фактура, се установява, че на ответникът като доставчик е издал на ищеца като получател фактура № 9 от 27.06.2022 г., за 25 тона грах реколта 2022г., на обща стойност 75 000 лв. /л.8/.

Видно от неоспореното Преводно нареждане за кредитен превод /л. 9/ и извлечение от банкова сметка на ищеца, е че последния на 27.06.2022г. е превел по сметка на ответника сумата от 75 000 лв. с посочено основание – горечитираната фактура за доставка на грах реколта 2022г.

Няма спор, а и се установява от представеното кредитно известие, че на 30.06.2022 г. ответникът е издал кредитно известие № 1024 от 30.06.2022г. към горечитираната Фактура № 9 от 27.06.2022 г. за пълния размер на сумата по фактурата /л. 10/.

Ответникът не оспорва, твърдението на ищеца, че след издаването на кредитното известие ответникът не е извършил доставка на грах на ищеца, а на 20.07.2022 г. дори е възстановил на ищеца част от продажната цена - сума в размер на 10 000 лева, която сума ищецът приел.

При тази установеност на фактите съдът прави следните **ПРАВНИ ИЗВОДИ**:

Предявени са искове по чл. 55, ал. 1, пр. 3 от вр. чл. 86, ал.1 ЗЗД.

Съгласно чл. 55, ал. 1 ЗЗД, който е получил нещо без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание е длъжен да го върне. И при трите фактически състава на неоснователното обогатяване, в тежест на

ищеца е да докаже факта на плащането, а на ответника- да установи, че е налице основание за получаването, съответно за задържане на полученото от него. Дължимата престация поради неоснователно обогатяване се изразява в реституция на неоснователно получените имуществени ценности. За успешното провеждане на този иск не е необходимо установяването на наличието на вина у получателя или някакво знание у него за началната или последващата липса на основание, като в случай, че той не установи по безспорен начин, че има основание да задържи даденото, то се дължи неговото връщане.

Третият фактически състав по чл. 55, ал. 1 ЗЗД на отпаднало основание намира приложение при унищожаване на договори поради пороци на волята, при разваляне на договори поради неизпълнение, при настъпване на прекратително условие и в други подобни случаи. Обобщено това са случаите, при които основанието е съществувало към момента на даването, респ. получаването, но впоследствие е отпаднало с обратна сила. Вж. Постановление № 1 от 28.05.1979 г. по т. д. № 1/79 г. на Пленума на ВС и Определение № 582 от 22.05.2015 г. на ВКС по гр. д. № 1740/2015 г., III г. о., ГК.

По въпроса дали договора е прекратен по взаимно съгласие на страните.

С решение № 42 от 11.05.2015 г. по т.д. № 1357/2013 г. на ВКС, I ТО, постановено по реда на чл. 290 ГПК, е прието, че на основание чл. 20а, ал.2 ЗЗД прекратяване на двустранни договори се извършва по взаимно съгласие на страните, на основанията, установени в закона или тези, предвидени в договора, при условие, че последните не противоречат на императивни правни норми или на добрите нрави. Основанията за прекратяване на договора са фактите, с настъпването на които се преустановява действието му. **Преценката за основанието, на което е прекратен договорът, се прави във всеки отделен случай, въз основа на доказване на наведените обстоятелства, от осъществяването на които се твърди, че са настъпили правните последици на прекратяване на договора.** Така и Решение № 6872 от 16.10.2017 г. на СГС по в. гр. д. № 612/2017 г.

В настоящия случай, безспорно установените обстоятелства в процеса дават възможност да се приеме, че такова съгласие е постигнато. Вж. и Решение № 54 от 23.07.2012 г. на ВКС по гр. д. № 869/2012 г., III г. о., ГК. Издадената от ответника фактура е анулирана от издателя с нарочно кредитно известие по чл. 115 ЗДДС. Вж. и Определение № 50741 от 19.10.2022 г. на ВКС по гр. д. № 617/2022 г., IV г. о., ГК. Кредитното известие е първичен счетоводен документ, основание за издаването, на който възниква в случаите при разваляне на договор за доставка или извършена доставка, за която търговецът вече е издал данъчна фактура, за да се поправи грешка във вече издадена фактура, за да се направи търговска отстъпка или да се обезщети купувача при получени некачествени стоки, за които е също е била издадена

вече фактура. Макар и да съдържа всички реквизити на фактурата, кредитното известие се отличава от нея по това, че в него задължително следва да се посочи номера на търговската фактура, чиято данъчна основа то намалява и основанийето за издаването му. Или тези характеристики на първичния счетоводен документ, сочат че негов задължителен реквизит е вписването на фактурата, по която се извършва намаляване на данъчната основа и основанийето на дълга. Така и Решение № 87 от 24.07.2015 г. на ВКС по т. д. № 1171/2014 г., I т. о., ТК. Като се има предвид чл. 115, ал.1 ЗДДС, който сочи кога се издава кредитно известие, може да се направи обоснован извод, че същото представлява изрично и категорично писмено изявление, отправено от продавача до купувача, че разваля/прекратява сделката за посоченото в кредитното известие количество стока. Нещо повече - не се спори, че продавачът е върнал и частична сума в размер на 10 000 лева по така издаденото кредитно известие, която купувачът приел. Вж. и Решение от 21.06.2012 г. на ОС - Монтана по в. гр. д. № 127/2012 г. недопуснато до касационно обжалване с Определение № 499 от 5.06.2013 г. на ВКС по т. д. № 734/2012 г., I т. о., ТК.

Самият ищец изрично сочи, че се е съгласил с договорът му с ответника да бъде прекратен. Единствената претенция на ищеца е само за връщане на остатъка от платената цена в размер на 65 000 лв., тъй като след прекратяването на договора, от платената цена в размер на 75 000 лв., ответникът му е върнал само 10 000 лв.

Доколкото липсва изискване за форма за прекратяване на договора, предмет на спора, съдът предвид гореизложеното, намира, страните по взаимно съгласие, изразено с конклюдентни действия, са се отказали от договорната обвързаност, произтичаща от процесния договор и са прекратили облигационната връзка помежду си. Вж. и Решение № 225 от 4.12.2018 г. на ПАС по в. гр. д. № 508/2018 г.

Съобразявайки процесуалното поведение на страните по делото, техните фактически твърдения и правни доводи, може да се заключи, че между тях не се спори, че към момента на даването, респ. получаването на сумата от 75 000 лв. на 27.06.2022г. облигационна връзка между тях съществува (фактурата е от същата дата), но към настоящия момент такава вече не съществува, основанийето е отпаднало понеже договорът е прекратен по взаимно съгласие на страните, на осн. чл. 20а, ал. 2 ЗЗД.

След като договорът е прекратен по взаимно съгласие на страните по облигацията, то остатъка */след признатото от ищеца връщане на сума в размер на 10 000 лв/* в размер на 65 000 лв. от ищеца на ответника се явяват дадени на отпаднало основание и ответникът дължи тяхното връщане.

Искът по чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД е основателен и следва да се уважи.

На основание чл. 86, ал.1 ЗЗД, основателно се явява искането на ищеца горепосочената главница да му се присъди ведно със законната лихва считано от подаването на исковата молба – 29.09.2022г., до окончателното изплащане

на сумата.

По евентуалния иск.

При уважаването на главния иск, не се дължи произнасяне по предявения при условията на евентуалност иск. Ето защо, в диспозитива на настоящото решение следва да бъде посочено, че евентуалния иск се оставя без разглеждане. Така Решение № 88 от 8.01.2020 г. на ВКС по т. д. № 2056/2018 г., I т. о., ТК и Решение № 115 от 7.11.2018 г. на ВКС по гр. д. № 3954/2017 г., I г. о., ГК.

По разноските:

С оглед изхода от спора, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца деловодни разноски в общ размер на сумата от **8 450** лв., от които 2 600 лв. представляващи разноски за заплатена държавна такса за предявяване на иска и 5 850 лв. разноски за заплатено адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал.1 ГПК.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл. 55, ал.1, предл. 3 ЗЗД във вр. чл. 20а ЗЗД и чл. 86, ал.1 ЗЗД, "БЕД БАУ АГРО" ЕООД, ЕИК 203383495, седалище и адрес на управление: гр. Търговище, п.к. 7700, ул. Славейков № 4, ет. 4, представител: В. В. А. – управител, ДА ЗАПЛАТИ на "РОКА-СО" ООД, ЕИК 030237215, седалище и адрес на управление: гр. Разград, п.к. 7200, Западна промишлена зона, ул. Черна № 1, представител: Р. М. Л. - управител, сумата в размер на **65 000 лева /шестдесет и пет хиляди лева/**, представляваща част от продажна цена за 125 тона грах реколта 2022г., получена от „БЕД БАУ АГРО" ЕООД на отпаднало основание - прекратен по взаимно съгласие на страните договор за продажба на грах по издадена от ответника Фактура № 9 от 27.06.2022 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба – **29.09.2022г.** до окончателното заплащане на сумата.

ОСЪЖДА "БЕД БАУ АГРО" ЕООД, ЕИК 203383495, седалище и адрес на управление: гр. Търговище, п.к. 7700, ул. Славейков № 4, ет. 4, представител: В. В. А. – управител, ДА ЗАПЛАТИ на "РОКА-СО" ООД, ЕИК 030237215, седалище и адрес на управление: гр. Разград, п.к. 7200, Западна промишлена зона, ул. Черна № 1, представител: Р. М. Л. - управител, сумата от **8 450 лв. (осем хиляди и четиристотин и петдесет лева)**, съдебно-деловодни разноски, на основание чл. 78, ал.1 ГПК.

Присъдените суми могат да бъдат внесени по следната банкова сметка:

IBAN: BG30 STSA 9300 0000 8778 85

BIC: STSABGSF

при „Банка ДСК“ АД

титуляр на сметката: "РОКА-СО" ООД, ЕИК 030237215

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ предявеният като евентуален иск на "РОКА-СО" ООД, ЕИК 030237215 срещу "БЕД БАУ АГРО" ЕООД, ЕИК 203383495, с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД във връзка с чл. 87 ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД за заплащане на сумата 65 000 лева, представляваща част от продажна цена за 125 тона грах реколта 2022г., получена от „БЕД БАУ АГРО" ЕООД на отпаднало основание - развален от "РОКА-СО" ООД по реда на чл. 87 от ЗЗД договор за продажба на грах, поради неизпълнение на същия от страна на „БЕД БАУ АГРО" ЕООД, ведно със законната лихва върху сумата от 65 000 лева, считано от датата на подаване на исковата молба – 29.09.2022г. до окончателното заплащане на сумата.

Препис от решението да се връчи на страните, на осн. чл. 7, ал.2 ГПК.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните с въззивна жалба пред Варненски апелативен съд.

Съдия при Окръжен съд – Разград: _____